

Tarix elminin inkişaf tendensiyaları

AMEA-nın İctimai Elmlər Böl-məsinin Elmi Şurasının növbə-ti iclası keçirilib.

İclası AMEA-nın vitse-prezidenti v.i.e., İctimai Elmlər Bölməsinin Elmi Şurasının sədri akademik Gövhər Baxşəliyeva açaraq tədbirin gündəli-yini diqqətə çatdırıb. Əvvəlcə ölkə Prezidentinin "Azərbaycan Milli Elm-lər Akademiyasının 80 illik yubileyi-nin qeyd olunması haqqında" Sərən-camının Azərbaycan aliminə verilən yüksək dəyərini nümunəsi olduğunu deyib, bu münasibətlə iclas iştirakçı-larını təbrik edib.

Sonra akademik Gövhər Baxşəli-yeva AMEA-nın Abbasqulu Ağa Bakı-xanov adına Tarix və Etnologiya İnsti-tutunun Dünya tarixi şöbəsinin mü-diri tarix elmləri doktoru, professor İradə Bağirovanın "Azərbaycan və dünya tarix elminin inkişaf tendensi-yaları" mövzusunda məruzəsinin din-lənəcəyini bildirib və vurğulayıb ki, dinlənəcək məruzə müasir Azərbay-can tarix elminin dünya tarix elminə inteqrasiyası, dünya tarixinin ölkə ta-rixinə təsiri və s. məsələlərinin öyrə-nilməsi baxımından çox ciddi və ak-tual məsələyə həsr olunub.

Daha sonra məruzə dinlənilib. İradə Bağirova müasir tarix elminin əsas istiqamətlərini göstərərək, XIX əsrdən XXI əsrdə Qərb, sovet, post-sovet və Azərbaycan tarixçiləri-nin əsərləri əsasında müasir dövrün tarix elmi qarşısında qoyduğu vəzifə-

lər və çağırışlardan söz açıb. Qeyd edib ki, tarixi biliyin inkişafının domi-nant forması tarixin xətti, xronoloji ardıcılıqla tərtib edilmiş versiyaları-na əsaslanan böyük narrativlər təşkil edir. Azərbaycan tarixi orta əsrlər və ya yeni dövrdən asılı olmayaraq məhz milli dövlətçilik tarixi kimi for-malaşır.

Dünya tarix elminin müasir cərə-yanları Azərbaycan tarixşünaslığın-dan daha çox politologiyada və fəlsə-fə elmində özünü büruzə verir. Tarix-şünaslığımızın aktual məsələlərindən biri də I və II Qarabağ müharibələri və Böyük Zəfərdir. Bu mövzunun də-rin elmi təhlili həm milli, həm də dün-ya tarix elminə böyük töhfə vermək-dədir. Nəticədə alim belə qənaətə gəlib ki, müasir dövrdə tarix elminin bütün istiqamətləri inkişaf etməkdə-dir. Azərbaycan tarixşünaslığı da di-namik inkişaf edən elmlərdən biridir.

Məruzə dinlənildikdən sonra mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb. Akademik Nərgiz Axundova, AMEA-nın müxbir üzvləri Şahbaz Muradov, Könül Bünyadzadə mövzu-nun bir sıra baxımdan dövlətimiz, xalqımız üçün aktual olduğunu vur-gulayıblar.

İclasda, o cümlədən bir sıra elmi-təşkilati və kadr məsələləri də müza-kirə olunub.

"Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin Konstitusiyası və Suverenlik İli" elan edilməsi, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin "Azər-

baycan Respublikasında Rəqəmsal İnkişaf Konsepsiyası"nın təsdiq edil-məsi haqqında" Fərmanının, "Bəxti-yar Vahabzadənin 100 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Üzeyir Hacı-bəylinin 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" sərəncamlarının icra və-ziyyəti barədə məsələlər müzakirə edilib. Bununla bağlı elmi tədqiqat müəssisələrində Elm Gününə həsr olunmuş müxtəlif tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar tapşırıq və tövsiyələrini verib.

İclasda, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının 2025-2028-ci illər üçün Süni intellekt strategiyası"nın təsdiq edilməsi, "Seyid Əziz Şirva-ninin 190 illiyinin qeyd edilməsi haq-qında" hazırlanacaq Tədbirlər planla-rına dair təkliflərin verilməsi haqqın-da məsələlər geniş müzakirə edilib, müvafiq tapşırıqlar verilib.

Sonra AMEA-nın Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunda ingilis di-lində "Azerbaijan Archaeology and Anthropology" (Azərbaycan Arxeolo-giyası və Antropologiyası), "Arxeolo-gi irs" adlı elmi jurnallarının təsis edil-məsi haqqında, eləcə də akademik Ziyad Səmədzadənin 85, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun 85, AMEA-nın müxbir üzvü Vəli Baxşəli-yevin 70 illik yubileyləri haqqında qərarlar qəbul edilib.

İclasda bir sıra digər məsələlərə baxılıb, həmçinin səmərəli fəaliyyət-lərinə görə bir sıra əməkdaşlar təltif olunub.